

Správa z vykonanej kontroly

V zmysle uzn. MsZ č. 75/2023 zo dňa 22.6.2023 a v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola v čase od 1.8.2023 do 07.09.2023 vykonaná

Kontrola výdavkov na nakladanie s odpadmi za rok 2022

Cieľ kontroly: Preveriť dodržiavanie povinností obce pri nakladaní s odpadmi v zmysle zákona o odpadoch, skontrolovať výdavky na nakladanie s odpadmi s dôrazom na preverenie dodržiavania ustanovení zákona o poplatkoch za uloženie odpadov vo vzťahu k realizovaným výdavkom za uloženie odpadov a overiť vykonávanie základnej finančnej kontroly.

Kontrolované obdobie: rok 2022

Povinná osoba: Mestský úrad Malacky

Zástupkyňa povinnej osoby: Ing. Ľubica Čikošová, prednostka MsÚ

Vedúci oddelení zodpovedných za preverovanú oblasť:

Bc. Katarína Orgoňová, vedúca Oddelenia ekonomiky

JUDr. Adriana Novotná, vedúca Útvary výstavby a životného prostredia

Kontrolu vykonala: Ing. Petra Kožuchová

Legislatívny rámec – Právne predpisy:

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odpadoch“)

Zákon č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Použité podklady – zoznam preverených dokladov:

VZN č. 17/2020, ktorým sa mení a dopĺňa VZN mesta Malacky č. 1/2018 o nakladaní s odpadom a drobným stavebným odpadom

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 637 Kuchynský odpad za rok 2022

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 637 Uhrnutie bioodpadu za rok 2022

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 637 Uloženie odpadu za rok 2022

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 637 Likvidácia divokých skládok za rok 2022

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 633 Zberné nádoby a kontajnery za rok 2022

Zoznam účtovných dokladov funkčnej klasifikácie 05 10 713 Veľkoobjemové kontajnery za rok 2022

Faktúry, objednávky a zmluvy k výdavkom na nakladanie s odpadmi za rok 2022 (podľa vyššie uvedených kategórií)

Ročné výkazy o komunálnom odpade mesta Malacky za roky 2020 a 2021

Podklady o množstvách vytriedeného odpadu za roky 2020 a 2021 z referátu životného prostredia ÚVaŽP

Oznámenia o výpočte poplatku za uloženie odpadu na skládku z 5.2.2021 a 15.2.2022

webové sídlo mesta – zverejnené informácie v časti Odpadové hospodárstvo

Legislatíva a charakteristika odpadového hospodárstva

Odpadové hospodárstvo predstavuje súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom o odpadoch. V zmysle uvedeného zákona *nakladanie s odpadom* je zber, preprava, zhodnocovanie vrátane triedenia a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

V zmysle ust. § 81 ods. 1 zákona o odpadoch obec zodpovedá za nakladanie s komunálnym odpadom ak ide o:

- zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z domácnosti
- zmesový odpad z iných zdrojov
- drobný stavebný odpad.

Ďalšie niektoré povinnosti obce pri nakladaní s odpadom sú uvedené v ust. § 81 ods. 7 zákona o odpadoch:

- a) zabezpečiť zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území na účely jeho zhodnocovania alebo zneškodnenia v súlade s týmto zákonom vrátane zabezpečenia zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu zmesového komunálneho odpadu v obci,
- b) zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu
 1. biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania
 2. jedlých olejov a tukov z domácnosti a
 3. biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov

- c) zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a kompozitné obaly na báze lepenky,
- g) zabezpečiť podľa potreby, najmenej dvakrát do roka, zber a prepravu objemných odpadov, drobných stavebných odpadov v rozsahu do 1 m³ od jednej fyzickej osoby, ak v obci nebol zavedený ich množstvový zber a oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu z domácností s obsahom nebezpečných látok na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia; to sa nevzťahuje na obec, ktorá má menej ako 5 000 obyvateľov a na jej území je zriadený zberný dvor,
- h) zverejniť na svojom webovom sídle podrobný všeobecne zrozumiteľný popis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu v obci a konkrétnych opatrení zavedených na podporu predchádzania vzniku odpadu na území obce,
- i) zabezpečiť podľa potreby, najmenej jedenkrát do roka informačnú kampaň zameranú na zvýšenie triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- j) zverejňovať na svojom webovom sídle údaje o komunálnom odpade z obce v rozsahu štátneho štatistického zisťovania podľa osobitného predpisu za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

Nakladanie s odpadmi v meste a plnenie povinností v zmysle zákona o odpadoch

Mesto Malacky zabezpečuje zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov prostredníctvom spoločnosti Tekos, spol. s r.o. Malacky, v ktorej je 100 percentným vlastníkom. Pri nakladaní o odpadmi sa spoločnosť riadi Zmluvou o spolupráci a poskytovaní služieb pri zabezpečovaní verejnoprospešných služieb na území mesta Malacky č. 97/2020 z 28.2.2020.

Podmienky nakladania s jednotlivými druhmi odpadov na svojom území má mesto upravené vo VZN č.1/2018 o nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom v znení VZN č. 17/2020. Toto VZN bolo aktualizované všeobecne záväzným nariadením č. 4/2023 s účinnosťou od 12.7.2023.

Zmesový komunálny odpad a drobný stavebný odpad

Zmesový komunálny odpad sa na území mesta zberá formou celoplošného cyklického a množstvového zberu podľa určeného harmonogramu. Zneškodňuje sa na skládke odpadov spoločnosti FCC Zohor. Frekvencia vývozu odpadu sa určuje podľa počtu prihlásených osôb. Zber drobného stavebného odpadu sa uskutočňuje formou množstvového zberu, pričom tento odpad je možné uložiť za úhradu na zbernom dvore.

Triedený komunálny odpad

Triedený zber zložiek komunálneho odpadu – papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kompozitné materiály (tetrapaky) financuje OZV ENVI-PAK a.s. Bratislava. S uvedenou spoločnosťou má mesto uzatvorenú zmluvu č. 285/2016, predmetom ktorej je rámcová dohoda o podmienkach prevádzkovania miestneho systému triedeného zberu komunálnych odpadov pre zložku odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov v riadiacej pôsobnosti mesta. Predmetná zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú a nadobudla účinnosť dňa 3.6.2016.

Výrobcovia obalov a neobalových výrobkov, ktorí uvádzajú na trh svoje produkty, sú zodpovední za to, kde končí ich odpad, a teda aj za financovanie triedeného zberu odpadov. To sa realizuje prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov akou je aj ENVI-PAK a.s.. V mene výrobcov v obciach a mestách zabezpečujú systém triedeného zberu tak, aby bolo možné vyzbieranie, dotriedenie a recyklácia vytriedeného odpadu, hradia náklady na triedený zber priamo príslušnej zberovej spoločnosti.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad

Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácností – v meste sa tento odpad zberá v domácnostiach do vlastných nádob a vyprázdňuje sa do na to určených kontajnerov hnedej farby na určených zberných miestach a stojiskách.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov sa realizuje prostredníctvom hnedých plastových zberných nádob v rodinných domoch a na zbernom dvore.

Jedlé oleje a tuky z domácností – tento druh odpadu je možné počas celého roka bezplatne odovzdať na zberných dvoroch.

Zber objemného odpadu

Mesto vykonáva dva krát do roka kalendárny zber objemného odpadu (jarný a jesenný zber).

Odpad sa zbiera vo vybranom čase do pristavených veľkoobjemových kontajnerov.

Nebezpečný odpad je možné celoročne odovzdať na odpadovom dvore.

Informačné povinnosti obce v oblasti odpadového hospodárstva

Podrobný popis systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu je zverejnený na webovom sídle mesta v časti Odpadové hospodárstvo – Separovaný zber v meste.

Propagácia triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov je realizované prostredníctvom webovej stránky mesta a dvojtýždenníka Malacký hlas.

Povinnosť zverejňovať na webovom sídle údaje o komunálnom odpade v rozsahu štátneho štatistického zisťovania platí na základe novely zákona o odpadoch účinnéj od 1.11.2021. Mesto má túto povinnosť splnenú, na webovom sídle, v časti Odpadové hospodárstvo sú zverejnené Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce za roky 2021 a 2022.

Výdavky mesta na nakladanie s odpadmi

Výdavky mesta v oddiele 05 – Ochrana životného prostredia boli na nakladanie s odpadmi za rok 2022 v nasledovnej výške:

Ek. kl.	Názov	Schválený	Upravený	Skutočnosť	%
632001	Elektrická energia – odpadové dvory	6 000	6 000	161,77	2,70
630	Odpadové nádoby, kontajnery, opravy	25 000	25 000	12 144,12	48,58
637004	Odvoz KO, DSO, prevádzka zberných dvorov	525 000	525 000	478 814,32	91,20
637004	Kuchynský odpad	78 000	104 000	103 395,60	99,42
637004	Uloženie a likvidácia odpadu	470 000	443 000	392 102,67	88,51

	na skládku				
637004	Uhrnutie bioodpadu	5 500	6 500	6 840,00	105,23
637004	Likvidácia divokých skládok	3 000	3 000	543,60	18,12
644001	Tekos – transfer na mzdy a poistné	336 000	306 000	306 000	100,00
	Spolu bežné výdavky	1 448 500	1 418 500	1 300 002,08	91,65
700	Tekos – kapitálový transfer	40 000	40 000	39 357,36	98,39
700	Veľkoobjemové kontajnery		17 976	17 976,00	100,00
	Spolu kapitálové výdavky	40 000	57 976	57 333,36	98,89

Výdavky na odvoz komunálneho odpadu, drobného stavebného odpadu a prevádzku zberných dvorov, ktoré tvoria najväčší objem výdavkov na nakladanie s odpadmi boli skontrolované v rámci kontroly hospodárenia spoločnosti Tekos spol. s r.o. vykonanej v prvom polroku tohto roku. V rámci tejto kontrol boli overené aj výdavky – transfer pre spoločnosť Tekos na mzdy a poistné v rámci bežných výdavkov a kapitálový transfer, ktorý bol použitý na obstaranie vozidla. Nedostatky neboli zistené.

Kuchynský odpad

Výdavky za kuchynský odpad tvoria výdavky za zvoz kuchynského odpadu z kontajnerov rozmiestnených na stojiskách v meste, pričom v období od apríla do novembra sa tento zvon uskutočňuje vrátane umývania nádob, odvoz odpadu na kompostáreň a výdavky na likvidáciu kuchynského odpadu.

Skontrolované boli fakturované údaje – vážne lístky, uplatnenie sadzieb za služby v zmysle cenníka zmluvy č. 97/2020. V tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

Zneškodnenie a uloženie odpadu na skládku

Nevytriedený zmesový odpad sa ukladá na Skládku odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný FCC Zohor. Mesto má so spoločnosťou FCC Slovensko s.r.o. uzatvorenú zmluvu, ktorej predmetom je zneškodňovanie zmesového komunálneho odpadu a objemného odpadu z 20.5.2021 na obdobie od 1.6.2021 do 31.5.2025. Dohodnutá cena za zneškodňovanie zmesového komunálneho odpadu je 40 € za tonu odpadu a za zneškodňovanie objemného odpadu 85 € za tonu.

Ďalej mesto platí poplatok v zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona o poplatkoch za uloženie odpadov. Tento poplatok sa v zmysle uvedeného ustanovenia vypočíta ako súčin množstva odpadu a sadzby za položku odpadu podľa osobitného predpisu. Pre výpočet poplatku za uloženie komunálnych odpadov na skládku odpadov, ak ide o komunálne odpady uložené na skládku odpadov od 1. januára do 28. februára príslušného kalendárneho roka, vychádza prevádzkovateľ skládky odpadov z údajov oznámených podľa odseku 1 v predchádzajúcom kalendárnom roku.

Osobitným predpisom v týchto prípadoch je Nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov.

Položky a sadzby za uloženie zmesového komunálneho odpadu a objemného odpadu na skládku odpadov (podľa prílohy č. 1 Nariadenia vlády SR č. 330/2018)

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	$x \leq 10$	17	26	33
2	$10 < x \leq 20$	12	24	30
3	$20 < x \leq 30$	10	22	27
4	$30 < x \leq 40$	8	13	22
5	$40 < x \leq 50$	7	12	18
6	$50 < x \leq 60$	7	11	15
7	$x > 60$	7	8	11

Celková suma výdavkov za zneškodnenie a uloženie odpadu bola za rok 2022 vo výške 392 102,67 €, z toho zákonný poplatok za uloženie odpadu 84 889,83 €. Tieto výdavky sú za obdobie december 2021 až november 2022.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v meste Malacky bola za rok 2020 **45,01%** a za rok 2021 **54,32%**. Podľa vyššie uvedeného prehľadu sadzieb podľa úrovne vytriedenia bola za obdobie december 2021 až február 2022 uplatňovaná sadzba **18 €** a za obdobie marec-november 2022 sadzba **15 €**. Mesto oznámilo prevádzkovateľovi skládky údaj o sadzbe poplatku v súlade s ust. § 4 ods. 1 zákona o poplatkoch za uloženie odpadov do 28. februára príslušného roku.

Suma zákonných poplatkov za komunálny odpad predstavuje jeden z poplatkov, ktorého výšku je možné ovplyvniť zvýšenou úrovňou triedenia odpadu v meste. Zvýšenie percenta vytriedenia v kontrolovanej obdobe pozitívne ovplyvnilo uplatňovanej sadzby zákonného poplatku. Trend zvyšovania miery vytriedenia odpadu sa potvrdil aj za rok 2022, kedy bol na úrovni 57,08 %.

Kontrolou bol preverený výpočet percenta vytriedenia komunálneho odpadu z údajov uvedených v ročných výkazov o komunálnom odpade za roky 2020 a 2021 a podkladov referátu životného prostredia ÚVaŽP.

Kontrolou faktúr bolo overené uplatnenie jednotlivých sadzieb a na základe vážnych lístkov boli skontrolované fakturované množstvá odpadu.

V oboch kontrolovaných oblastiach neboli zistené nedostatky.

Uhrnutie bioodpadu

Výdavky za uhrnutie bioodpadu tvoria výdavky za úpravu skládky biologicky rozložiteľného odpadu na odpadovom dvore Hlboká. Úprava skládky sa uskutočňuje podľa potreby jeden až trikrát za mesiac. Kontrolou fakturovaných údajov neboli zistené nedostatky.

Skontrolované boli aj faktúry za opravu, montáž, čistenie smetných košov a dodávku nových kontajnerov a odpadových nádob, faktúry za veľkoobjemové kontajnery, ktoré boli financované z Environmentálneho fondu a faktúry za likvidáciu divokých skládok, ktoré boli v roku 2022 uskutočnené v mesiacoch január, apríl a jún. Kontrolou týchto výdavkov neboli zistené nedostatky.

Základná finančná kontrola

Kontrolou vykonávania základnej finančnej kontroly bolo pri výdavkoch na kuchynský odpad, likvidáciu divokých skládok, smetné nádoby a uhrnutie bioodpadu *zistené opakovanie nedostatkov* identifikovaných kontrolami vykonanými v minulom roku – uvádzanie nesprávnych zmlúv na krycích listoch k faktúram. Tento nedostatok sa vyskytoval v období január – august 2022. Ako jedno z *opatrení na odstránenie nedostatkov* bolo prijaté *upozornenie zamestnancov* na dôkladné vykonávanie základnej finančnej kontroly v septembri 2022. *Toto opatrenie bolo účinné, nakoľko pri faktúrach za obdobie od septembra 2022 sa uvedené nedostatky neopakujú.*

ZÁVER

Vykonanou kontrolou bolo overené plnenie povinností mesta pri nakladaní s odpadmi a boli skontrolované výdavky na nakladanie s odpadmi za rok 2022. V tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

V oblasti výdavkov za uloženie odpadu bol skontrolovaný výpočet percenta vytriedenia odpadu, v závislosti ktorého sú fakturované zákonné poplatky za uloženie odpadu, taktiež v tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

Preverovaním zabezpečovania základnej finančnej kontroly bola zistená účinnosť prijatých opatrení k nedostatkom identifikovaným v minulých kontrolách.

Správa z vykonanej kontroly bola dňa 08.09.2023 odovzdaná zástupcom povinnej osoby - Ing. Ľubici Čikošovej, prednostke MsÚ, Bc. Kataríne Orgoňovej, vedúcej OE a JUDr. Adriane Novotnej, vedúcej ÚVaŽP. V zmysle ust. § 22 ods. 6 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola týmto dňom kontrola ukončená.

Dátum vypracovania správy: 08.09.2023

Správu vypracovala: Ing. Petra Kožuchová – hlavná kontrolórka mesta